

Ohjeet, joilla muutetaan ohjeita EBA/GL/2021/02

---

direktiivin (EU) 2015/849 17 artiklan ja 18 artiklan 4 kohdan nojalla asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä tekijöistä, joita luotto- ja finanssilaitosten olisi tarkasteltava arvioidessaan yksittäisiin liikesuhteisiin ja yksittäisiin liiketoimiin liittyvää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä (jäljempänä 'rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevat ohjeet').

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Näiden ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeita, jotka on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010¹ 16 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen näkemys Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista asianmukaisista valvontakäytännöistä tai siitä, miten EU:n lainsäädäntöä olisi sovellettava tietyllä alalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne tarvittaessa käytäntöihinsä (esim. muuttamalla oikeudellista kehystään tai valvontamenettelyjään). Tämä koskee myös ohjeita, jotka on suunnattu ensisijaisesti laitoksille.

Ilmoittamista koskevat vaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan nojalla toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 28.08.2024, noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita tai muussa tapauksessa perustelut niiden noudattamatta jättämiseen. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, Euroopan pankkiviranomainen katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata ohjeita. Ilmoitukset lähetetään Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla olevalla lomakkeella. Viitteeksi merkitään "EBA/GL/2024/01". Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös ohjeiden noudattamisen osalta tehtävistä muutoksista on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle.
4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Sisältö, soveltamisala ja määritelmät

Keitä ohjeet koskevat

5. Ohjeet osoitetaan direktiivin (EU) 2015/849² 3 artiklan 1 kohdassa määritellyille luottolaitoksille ja 2 kohdassa määritellyille finanssilaitoksille sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdan iii luetelmakohdassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia.

---

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73–117).

3. Täytäntöönpano

Soveltamispäivä

- Ohjeita sovelletaan 30. joulukuuta 2024 alkaen.

4. Muutokset

(i) Muutos ohjeiden otsikkoon

7. Korvataan ohjeiden otsikko seuraavasti:

Ohjeet (EBA/2021/02), jotka on annettu direktiivin (EU) 2015/849 17 artiklan nojalla asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä tekijöistä, joita luotto- ja finanssilaitosten olisi tarkastettava arvioidessaan yksittäisiin liikesuhteisiin ja yksittäisiin liiketoimiin liittyvää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä (jäljempänä 'rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevat ohjeet')

(ii) Muutokset jaksoon "Sisältö, soveltamisala ja määritelmät"

8. Korvataan 12 kohdan johdantolause seuraavasti:

"Ellei toisin mainita, näiden ohjeiden termeillä tarkoitetaan samaa kuin direktiivissä (EU) 2015/849 ja asetuksessa (EU) 2023/1113 käytetyillä ja määritellyillä termeillä. Lisäksi näissä ohjeissa käytetään seuraavia määritelmiä:

9. Poistetaan 12 kohdan f ja m alakohta.

(iii) Muutokset ohjeeseen 1: Riskiarviot: kaikkia yrityksiä koskevat keskeiset periaatteet

10. Ohjeeseen 1.7 lisätään seuraava kohta:

"d) Kun yritys tuo markkinoille uusia tuotteita, palveluja tai liiketoimintakäytäntöjä tai muuttaa niitä merkittävästi, pitäen sisällään uuden jakelukanavan käyttöönoton, tai ottaa käyttöön innovatiivista teknologiaa osana rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmä- ja valvontakehystään, sen olisi arvioitava altistumista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille ennen näiden tuotteiden, palvelujen tai liiketoimintakäytäntöjen käyttöönottoa. Jos näillä tuotteilla, palveluilla tai liiketoimintakäytännöillä on merkittävä vaikutus yrityksen altistumiseen rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyville riskeille, yrityksen tulee ottaa tämä arviointi huomioon koko liiketoiminnan kattavassa riskinarvioinnissaan, joka tehdään direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sekä toimintaperiaatteissaan ja menettelyissään."

(iv) Muutokset ohjeeseen 2: Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöiden tunnistaminen

11. Korvataan ohjeen 2.4 b) alakohta seuraavasti:

Onko asiakkaalla tai tosiasiallisella omistajalla ja edunsaajalla yhteyksiä aloihin, joihin liitetään kohonnut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski, kuten tietyt rahapalveluyritykset, ohjeissa 9.20 ja 9.21 kuvatut kryptovarapalvelujen tarjoajat, kasinot tai jalometallien välittäjät?

(v) Muutokset ohjeeseen 4: Asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet, joita kaikkien yritysten on sovellettava

12. Korvataan ohjeen 4.29 johdantolause seuraavasti:

"4.29 Kun liikesuhde on aloitettu tai vahvistettu tai sitä hoidetaan muissa kuin tilanteissa, joissa ollaan henkilökohtaisesti läsnä, tai yksittäinen liiketoimi on suoritettu muutoin kuin olemalla henkilökohtaisesti läsnä siten kuin EPV:n ohjeissa etätunnistamisratkaisujen käytöstä asiakassuhteen perustamisessa direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti (EBA/GL/2022/15) on ohjeistettu, yritysten on direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut velvollisuutensa suorittaakseen"

13. Korvataan ohje 4.35 seuraavasti:

"4.35 Jos ulkopuolinen palveluntarjoaja on EU:n ulkopuoliseen maahan sijoittautunut yritys, yrityksen on varmistettava, että se ymmärtää asiaan liittyvät oikeudelliset ja operatiiviset riskit sekä tietosuojavaatimukset ja vähentää riskejä tehokkaasti. Yrityksen olisi myös varmistettava, että se voi tarvittaessa päästä nopeasti käsiksi olennaisiin asiakastietoihin, myös ulkoistamissopimuksen irtisanomisen yhteydessä."

14. Korvataan ohjeen 4.60 a) alakohta seuraavasti:

"a) ne poikkeavat siitä, mitä yritys normaalisti odottaisi perustuen siihen, mitä yritys tietää asiakkaasta, liikesuhteesta tai siitä ryhmästä, johon asiakas kuuluu, joko määrältään tai tiheydeltään tai monimutkaisuudeltaan tai muilta vastaavilta osin, mukaan lukien liiketoimet, jotka ovat tavanomaista suurempia tai tapahtuvat tiheämmin, tai liiketoimet ovat arvoltaan pieniä, mutta niitä tehdään epätavallisen usein, tai peräkkäiset liiketoimet, joilla ei ole ilmeisiä taloudellisia perusteita, kuten liiketoimet, jotka on jaettu osiin raportointirajoitusten kiertämiseksi, tai epätavallisia liiketoimia yhtä aikaa sellaisten tavanomaisesti odotettavissa olevan käyttäytymisen ja toimintatapojen kanssa, joita asiakkaaksi tulon yhteydessä kerätyt tiedot ja liikesuhteen jatkuva seuranta tukevat."

15. Korvataan ohjeen 4.61 a) alakohta seuraavasti:

"a) kohtuulliset ja asianmukaiset toimenpiteet liiketoimien taustan ja tarkoituksen ymmärtämiseksi, esimerkiksi määrittämällä varojen tai kryptovarojen alkuperä ja kohde tai hankkimalla lisätietoa asiakkaan liiketoiminnasta sen varmistamiseksi, kuinka todennäköisiä tällaiset liiketoimet ovat, ja"

16. Korvataan ohjeen 4.74 b) alakohta seuraavasti:

”b) Seurataanko toimia manuaalisesti vai automaattista liiketoimien seurantajärjestelmää käyttämällä? Suurta liiketoimien määrää tai tiheästi tehtäviä liiketoimia käsittelevien yritysten on harkittava automaattisen liiketoimien seurantajärjestelmän käyttöönottoa.”

17. Ohjeeseen 4.74 lisätään seuraava alakohta:

”d) Onko edistyneiden analyysityökalujen, kuten hajautetun tilikirjan tai lohkoketjun analyysityökalujen, käyttö tarpeen ottaen huomioon yrityksen liiketoimintaan ja yrityksen asiakkaiden yksittäisiin liiketoimiin liittyvä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski?”

(vi) Muutokset ohjeeseen 6: Koulutus

18. Korvataan ohjeen 6.2 c) alakohta seuraavasti:

”c) sen, miten epäilyttävät tai epätavalliset liiketoimet ja toiminta tunnistetaan, ottaen huomioon tuotteiden ja palvelujen erityislaadun, ja miten sellaisissa tapauksessa toimitaan”

19. Ohjeeseen 6.2 lisätään seuraava alakohta:

”d) miten automatisoituja järjestelmiä, mukaan lukien edistyneitä analyysityökaluja, käytetään liiketoimien ja liikesuhteiden seurantaan ja miten näiden järjestelmien ja välineiden tuloksia tulkitaan.”

(vii) Muutokset ohjeeseen 8: Kirjeenvaihtajasuhteita koskeva alakohtainen ohje

20. Korvataan ohjeen 8.6 d) alakohta seuraavasti:

”d) Vastapuoli harjoittaa merkittävää liiketoimintaa aloilla, joihin liittyy suuri rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski. Vastapuoli harjoittaa esimerkiksi:

- i. merkittävää rahansiirtotoimintaa
- ii. liiketoimintaa tiettyjen rahansiirtopalvelujen tarjoajien tai rahanvaihtoyritysten puolesta
- iii. liiketoimintaa sellaisten kryptovarapalvelujen tarjoajien puolesta tai niiden kanssa, jotka eivät ole asetuksen (EU) 2023/1114³ mukaisesti säänneltyjä kryptovarapalvelujen tarjoajia eli CASPeja, ja joita sitoo direktiivissä (EU) 2015/849 säädettyä järjestelmää heikompi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisen sääntely- ja valvontajärjestelmä tai joihin ei sovelleta mitään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia velvoitteita

---

³ Asetus (EU) 2023/1114 kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta

- iv. merkittävää liiketoimintaa sellaisten CASPien puolesta, joiden liiketoimintamallissa keskitytään ohjeen 21.3 d) alakohdassa kuvattujen tuotteiden ja palvelujen tarjoamiseen
- v. liiketoimintaa ulkomailla asuvien kanssa tai
- vi. liiketoimintaa muussa kuin sen maan valuutassa, jossa vastapuoli sijaitsee.”

21. Ohjeeseen 8.6 lisätään seuraava alakohta:

”h) Vastapuolena toimivan CASPin antama IBAN-tili, jolle se vastaanottaa varoja asiakkailta virallisena valuuttana⁴, on sellaisen yrityksen nimissä ja omistuksessa, joka ei ole vastapuolena toimivan CASPin yritys eikä sen tiedetä olevan millään tavoin yhteydessä vastapuolena toimivaan CASPiin.”

22. Ohjeen 8.8 kohtaan lisätään seuraava alakohta:

”d) Vastapuoli ei pysty varmistamaan riittävällä varmuudella, että sen asiakkaat eivät sijaitse ohjeen 8.8 kohdan a) alakohdassa mainituilla lainkäyttöalueilla, muun muassa tarkistamalla asiakkaidensa IP-osoitteet tai muilla keinoin olosuhteissa, joissa vastapuolen toimintatavat ja menettelyt sitä edellyttävät.”

23. Korvataan ohjeen 8.17 kohdan a) ja c) alakohtat seuraavasti:

”a) Keräämään riittävät tiedot vastapuolena toimivasta laitoksesta kattavan käsityksen saamiseksi tämän liiketoiminnan luonteesta ja sen määrittämiseksi, missä määrin vastapuolen liiketoiminta altistaa kirjeenvaihtajan kohonneelle rahanpesun riskille. Tähän täytyy kuulua toimenpiteitä, joilla saadaan käsitys ja riskiarvio vastapuolen asiakaskunnan luonteesta tarvittaessa esittämällä vastapuolelle kysymyksiä sen asiakkaista ja niistä toimista, joita vastapuoli aikoo suorittaa kirjeenvaihtajan tilin kautta, tai tarvittaessa sen kryptovaluutan tyyppistä, jota vastapuolena toimiva CASP aikoo toimittaa kirjeenvaihtajan tilin kautta.”

”c) Arvioimaan vastapuolena toimivan laitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia valvontatoimenpiteitä. Tämä merkitsee sitä, että kirjeenvaihtajan on tehtävä laadullinen arviointi vastapuolen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta valvontakehyksestä eikä vain hankittava jäljennöstä vastapuolen rahanpesun torjuntaa koskevista toimintaperiaatteista ja menettelytavoista. Tämän arvion tulee kattaa käytössä olevat liiketoimien seurantatyökalut, jotta voidaan varmistaa, että ne ovat asianmukaisia vastapuolen harjoittaman liiketoiminnan tyyppiin nähden. Tämä arvio on dokumentoitava asianmukaisesti. Jos riski on erittäin suuri, ja etenkin, jos kirjeenvaihtajapankkiliiketoimien määrä on huomattava, kirjeenvaihtajan on harkittava riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti paikan päälle tehtäviä vierailuja ja/tai pistokokeita, jotta se voi vakuuttaa vastapuolen rahanpesun torjuntaa koskevien toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen tehokkaasta täytäntöönpanosta.”

---

⁴ Asetuksen (EU) 2023/1114 3 artiklan 8 kohdassa virallinen valuutta määritellään jonkin maan viralliseksi valuutaksi, jonka liikkeeseenlaskija on keskuspankki tai muu rahaviranomainen.

(viii) Muutokset ohjeeseen 9: Alakohtainen ohje vähittäispankeille

24. Korvataan ohje 9.3 seuraavasti:

”9.3. Pankkien on tarkasteltava seuraavia riskitekijöitä ja toimenpiteitä näiden ohjeiden I osastossa esitettyjen riskitekijöiden ja toimenpiteiden ohella. Pankkien, jotka tarjoavat varainhoitopalveluja, olisi myös viitattava alakohtaiseen ohjeeseen 12, pankkien, jotka tarjoavat maksutoimeksiantopalveluja tai tilitietopalveluja olisi myös viitattava alakohtaiseen ohjeeseen 18 ja pankkien, jotka tarjoavat kryptovarapalveluja, olisi viitattava alakohtaiseen ohjeeseen 21.”

25. Korvataan ohje 9.16 seuraavasti:

”9.16 Jos pankin asiakas avaa asiakasvaratilin/yhteistilin hallinnoidakseen varoja tai kryptovaroja, jotka kuuluvat asiakkaan omille asiakkaille, pankin on sovellettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä kokonaisuudessaan, mukaan lukien asiakkaan asiakkaiden käsitteleminen asiakasvaratilille talletettujen varojen tosiasiallisina omistajina ja edunsaajina ja heidän henkilöllisyytensä todentaminen.”

26. Korvataan ohje 9.17 seuraavasti:

”9.17 Jos pankki on todennut näiden ohjeiden mukaisesti tekemänsä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskinarvioinnin perusteella, että liikesuhteeseen liittyvä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski on korkea, sen tulee tarvittaessa soveltaa direktiivin (EU) 2015/849 18 artiklassa säädettyjä tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä.”

27. Korvataan ohjeen 9.18 johdantolause seuraavasti:

”9.18. Jos liikesuhteeseen liittyvä riski on asiakkaan yksilöllisen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvion mukaan vähäinen, pankki voi kuitenkin kansallisen lainsäädännön sallimissa rajoissa soveltaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä edellyttäen, että”

28. Korvataan ohjeiden 9.20–9.24 otsikot seuraavasti:

”Kryptovaroihin liittyviä palveluja tarjoavat asiakkaat”

29. Poistetaan ohjeet 9.20–9.23.

30. Lisätään seuraavat ohjeet 9.20 ja 9.21:

”9.20 Kun pankit aloittavat liikesuhteen sellaisen asiakkaan kanssa, joka on muu kryptovarapalvelujen tarjoaja kuin asetuksella (EU) 2023/1114⁵ säännelty CASP, ne voivat altistua kohonneelle rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskille. Riski voi pienentyä tilanteissa, joissa tällaista palveluntarjoajaa säännellään ja valvotaan asetuksessa (EU) 2023/1114 tai direktiivissä (EU) 2015/849 säädetyn kaltaisen sääntelykehyyksen mukaisesti. Pankkien olisi tehtävä näiden asiakkaiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskinarviointi

---

⁵ Asetus (EU) 2023/1114 kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta.

ennen liikesuhteen aloittamista. Osana tätä pankkien olisi myös otettava huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski, joka liittyy näiden palveluntarjoajien tarjoamien tai hallinnoimien kryptovarojen tyyppiin.”

”9.21 Sen varmistamiseksi, että ohjeessa 9.20 kuvattua asiakkaisiin liittyvää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä pienennetään, pankkien olisi osana asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitään tehtävä ainakin seuraavat toimenpiteet:

- a) käydä asiakkaan kanssa vuoropuhelua, jotta voidaan ymmärtää sen liiketoiminnan luonne ja alttius rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille
- b) asiakkaan tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien henkilöllisyyden todentamisen lisäksi tehdä taustaselvitys toimivasta johdosta, mikäli he ovat eri henkilöitä, ja ottaa huomioon myös kaikki haitalliset tiedot
- c) tiedostaa, missä laajuudessa nämä asiakkaat soveltavat omia asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitään asiakkaisiinsa joko lain velvoittamana tai vapaaehtoisesti
- d) selvittää, onko asiakas rekisteröity tai onko asiakkaalla toimilupa EU:n/ETA:n jäsenvaltiossa tai EU:n ulkopuolisessa maassa, ja EU:n ulkopuolisen maan osalta arvioida kyseisen EU:n ulkopuolisen maan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämistä koskevan sääntely- ja valvontajärjestelmän asianmukaisuus ohjeen 2.11 mukaisesti
- e) määrittää, kuuluvatko asiakkaan tarjoamat palvelut asiakkaan rekisteröinnin tai toimiluvan piiriin
- f) selvittää, tarjoaako asiakas muita palveluja kuin mitä varten se on rekisteröity tai saanut toimiluvan luotto- tai rahoituslaitoksena
- g) jos asiakkaan liiketoimintaan kuuluu kryptovarojen liikkeeseen laskeminen varojen keräämiseksi, esimerkiksi ICO, pankkien olisi määritettävä, harjoitetaanko tällaista liiketoimintaa voimassa olevien lakisäätteisten vaatimusten mukaisesti ja tarvittaessa, säännelläkö sitä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa varten kansainvälisesti sovittujen standardien, kuten rahanpesunvastaisen toimintaryhmän (FATF) julkaisemien standardien, mukaisesti.”

(ix) Muutokset ohjeeseen 10: Alakohtaiset ohjeet sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoille

31. Korvataan ohje 10.2 seuraavasti:

”10.2. Sähköistä rahaa liikkeeseen laskevien yritysten on tarkasteltava seuraavia riskitekijöitä ja toimenpiteitä näiden ohjeiden I osastossa esitettyjen riskitekijöiden ja toimenpiteiden ohella. Yritysten, joiden toimilupaan kuuluu maksutoimeksiantopalvelujen ja tilitietopalvelujen kaltaisten liiketoimien tarjoaminen, on tutustuttava myös alakohtaiseen ohjeeseen 18. Myös rahansiirtopalvelujen tarjoajia koskeva alakohtainen ohje 11 voi olla tärkeä tässä yhteydessä. Kryptovarapalveluja tarjoavien yritysten on myös tutustuttava alakohtaiseen ohjeeseen 21.”

(x) Muutokset ohjeeseen 15: Alakohtainen ohje sijoituspalveluyrityksille

32. Korvataan ohje 15.1 seuraavasti:

”15.1. Direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määriteltyjen sijoituspalveluyritysten on direktiivin (EU) 2014/65 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa määriteltyjä sijoituspalveluja tarjotessaan tai suorittaessaan otettava huomioon seuraavat riskitekijät ja toimenpiteet näiden ohjeiden I osastossa jo esitettyjen ohella. Alakohtaiset ohjeet 12 ja 21 voivat myös olla merkityksellisiä tässä yhteydessä.”

(xi) Muutokset ohjeeseen 17: Alakohtainen ohje säännellyille joukkorahoitusaloille

33. Korvataan ohjeen 17.4 i) alakohta seuraavasti:

”i). Joukkorahoituspalvelun tarjoaja sallii sijoittajien ja hankkeen toteuttajien käyttää kryptovaroja maksutapahtumien suorittamiseen joukkorahoitusaloilla, kun tällaiset siirrot voivat olla alttiita kohonneelle rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskille ohjeen 21.3 d) alakohdassa kuvattujen tekijöiden vuoksi.”

34. Korvataan ohjeen 17.6 b) alakohta seuraavasti:

”b) Sijoittaja tai hankkeen toteuttaja siirtää kryptovaroja, kun tällaiseen siirtoon voi kohdistua erityisen suuri rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riski ohjeen 21.3 d) alakohdassa kuvattujen tekijöiden vuoksi.”

35. Lisätään ohje 21 seuraavasti:

(xii) ”Ohje 21: Alakohtainen ohje kryptovarapalvelujen tarjoajille (CASP)

21.1. CASPien olisi otettava huomioon, että ne ovat alttiita rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille, jotka johtuvat niiden liiketoimintamallin erityisominaisuuksista ja niiden liiketoiminnassa käytettävästä teknologiasta, jonka avulla ne voivat siirtää kryptovaroja välittömästi kaikkialla maailmassa ja perustaa asiakassuhteita eri lainkäyttöalueilla. Riski kasvaa entisestään, kun ne käsittelevät tai edistävät liiketoimia tai tarjoavat tuotteita tai palveluja, jotka tarjoavat enemmän anonymiteettiä.

21.2. Tarjotessaan kryptovarapalveluja CASPien olisi noudatettava I osaston säännöksiä sekä II osaston alakohtaisia säännöksiä, siltä osin kuin niillä on merkitystä CASP:n tuotetarjonnan kannalta.

Riskitekijät

Tuotteeseen, palveluihin ja liiketoimeen kytkeytyvät riskitekijät

21.3. Seuraavat tekijät voivat osaltaan **lisätä riskiä**:

- a) CASPin tarjoamat tuotteet tai palvelut tarjoavat korkeamman anonymiteetin
- b) tuote sallii kolmansilta osapuolilta saatavat maksut, joita ei ole liitetty tuotteeseen eikä tunnistettu ja todennettu etukäteen, kun tällaisilla maksuilla ei ole ilmeisiä taloudellisia perusteita
- c) tuote ei aseta etukäteen rajoituksia liiketoimien kokonaisvolyymille tai arvolle
- d) tuote mahdollistaa liiketoimet asiakkaan tilin ja
  - i. isännöimättömän osoitteen välillä
  - ii. sellaisten kryptovaratilien tai hajautetun tilikirjan osoitteiden välillä, joita hallinnoi ohjeessa 9.20 määritelty kryptovarapalvelujen tarjoaja tai johon sovelletaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa sääntely- ja valvontajärjestelmää, joka on heikompi kuin direktiivissä (EU) 2015/849 säädetty järjestelmä
  - iii. kryptovarojen vertaismarkkinapaikan tai muunlaisen hajautetun kryptovarasovelluksen välillä, jota ei valvo tai johon ei vaikuta oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö (käytetään usein termiä 'hajautettu rahoitus' (DeFi))
  - iv. sellaisten alustojen välillä, joilla pyritään hämärtämään transaktioita ja edistämään anonymiteettiä, kuten mikseri- tai sekoittaja-alustat
  - v. sellaisen laitteiston välillä, jota käytetään kryptovarojen vaihtamiseen viralliseksi valuutaksi tai päinvastoin (kuten kryptoautomaatti), johon liittyy käteisen tai sähköisen rahan käyttö, johon sovelletaan direktiivin (EU) 2015/849 12 artiklan mukaisia poikkeuksia tai joka ei kuulu EU:n sääntely- ja valvontajärjestelmän piiriin.
- e) tuotteet, joihin liittyy uusia liiketoimintakäytäntöjä, mukaan lukien uudet jakelukanavat, ja sellaisten teknologioiden käyttö, joiden osalta CASP ei voi luotettavasti arvioida rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin tasoa ohjeen 1.7 d) alakohdan mukaisesti tiedonpuutteen vuoksi
- f) kun laajamittaisen kryptovarapalvelun CASPilla on heikko määräysvalta toisen CASPin tarjoamaan sisäkkäiseen palveluun
- g) edistyneiden analyysityökalujen avulla tehdyn analyysin tulokset osoittavat, että riskitaso on kohonnut.

21.4. Seuraavat tekijät voivat osaltaan **vähentää riskiä**:

- a) tuotteet, joiden toiminnallisuudet ovat suppeat, kuten alhaiset transaktiomäärät tai arvot

- b) tuote mahdollistaa liiketoimet asiakkaan tilin ja
- i. sellaisten kryptovaratilien tai hajautetun tilikirjan osoitteiden välillä, jotka ovat CASPin hallussa asiakkaan nimissä
  - ii. sellaisen asiakkaan nimissä olevan kryptovaratilin tai hajautetun tilikirjan osoitteen välillä, joka on muun kryptovarapalvelujen tarjoajan kuin asetuksen (EU) 2023/1114 ⁶ nojalla säännellyn CASPin hallussa ja jota säännellään EU:n ulkopuolella sääntelykehyksellä, joka on yhtä vankka kuin asetuksessa (EU) 2023/1114 säädetty ja johon sovelletaan yhtä vankkaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa sääntely- ja valvontakehystä kuin direktiivissä (EU) 2015/849
  - iii. sellaisen asiakkaan nimissä olevan pankkitilin välillä luottolaitoksessa, johon sovelletaan direktiivissä (EU) 2015/849 säädettyä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisen toiminnan sääntely- ja valvontakehystä tai muuta EU:n ulkopuolista lainsäädäntökehystä, joka on yhtä vankka kuin direktiivissä (EU) 2015/849 säädetty, tai
- c) CASPin käyttämien maksukanavien tai -järjestelmien luonne ja laajuus on rajattu suljettuihin järjestelmiin tai järjestelmiin, joiden tarkoituksena on helpottaa mikromaksuja tai julkishallinnon ja yksityishenkilöiden välisiä maksuja.
- d) tuote on saatavilla vain rajatulle ja määritellylle asiakasryhmälle, kuten kryptovaroja liikkeeseen laskeneen yrityksen työntekijöille

Asiakkaaseen kytkeytyvät riskitekijät

21.5. Seuraavat tekijät voivat osaltaan **lisätä riskiä**:

- a) erityisesti **asiakkaan luonteen** osalta:
- i. voittoa tavoittelematon järjestö, joka on luotettavien ja riippumattomien lähteiden perusteella liitetty ääriliikkeisiin, ääriliikkeiden propagandaan tai terrorismin hyväksyntään ja terroritoimiin tai joka on osallistunut väärinkäyttöihin tai rikolliseen toimintaan, mukaan lukien rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen tai korruptioon liittyviin tapauksiin
  - ii. yritys, joka on direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan 17 alakohdassa määritelty pöytälaatikkopankki tai muun tyyppinen pöytälaatikkoyhtiö
  - iii. yritys, joka on perustettu hiljattain ja joka käsittelee suuria määriä liiketoimia
  - iv. laillisesti rekisteröity yritys, joka käsittelee suuria määriä liiketoimia oltuaan jonkin aikaa poissa toiminnasta perustamisensa jälkeen
  - v. yritys, joka on liikesuhteessa direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan 15 kohdassa määriteltyyn konserniin kuuluvan toisen yrityksen kanssa, joka tarjoaa

---

⁶ Asetus (EU) 2023/1114 kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta

kryptovaroihin liittyviä tuotteita ja palveluja

- vi. yritys tai henkilö, joka käyttää sellaista pimeään verkkoon liittyvää IP-osoitetta tai ohjelmistoa, joka mahdollistaa anonyymin viestinnän, mukaan lukien salatut sähköpostit, anonyymit tai väliaikaiset sähköpostipalvelut ja VPN-palvelut
  - vii. haavoittuvassa asemassa oleva henkilö, joka tarkoittaa henkilöä, joka ei ole CASPin tyypillinen asiakas, tai henkilö, jolla on hyvin vähän tietoa ja ymmärrystä kryptovaroista tai niihin liittyvästä teknologiasta, mikä voidaan todeta soveltuvuus-/tietämystestin tuloksista tai muusta yhteydenpidosta asiakkaan kanssa, ja joka kuitenkin päättää tehdä usein toistuvia tai arvoltaan suuria liiketoimia, voi lisätä riskiä siitä, että asiakasta käytetään rahamuulina.
- b) Mitä tulee **asiakkaan käyttäytymiseen**, tilanteet, joissa asiakas:
- i. yrittää avata useita kryptovaratilejä CASPin kanssa ilman ilmeisiä taloudellisia perusteita tai liiketoimintatarkoitusta.
  - ii. tai asiakkaan tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja ei CASPin pyynnöstä ilman perusteltua syytä voi tai halua toimittaa tarvittavia asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia tietoja:
    - a) tahallisesti välttelemällä suoraa yhteydenpitoa CASPiin joko henkilökohtaisesti tai etäyhteydellä
    - b) yrittämällä peitellä varojen tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa siten, että asiamiehet tai yhteistyökumppanit, kuten palveluntarjoajat, luottamuspalvelut tai yrityspalvelut, osallistuvat liikesuhteeseen tai liiketoimiin
    - c) vaikenemalla tai pyrkimällä johtamaan CASPia harhaan varojen alkuperästä tai kryptovarojen hankkimiseen käytettyjen kryptovarojen alkuperästä tai liiketoimien tarkoituksesta.
  - iii. käyttää IP-osoitetta tai mobiililaitetta, joka liittyy useisiin asiakkaisiin ilman ilmeistä taloudellista syytä tai jonka tiedetään liittyvän mahdollisesti laittomaan tai rikolliseen toimintaan; tai asiakkaan kryptovaratiliä käytetään useista IP-osoitteista ilman selvää yhteyttä asiakkaaseen.
  - iv. toimittaa tietoja, jotka ovat epäjohdonmukaisia, myös silloin, kun asiakkaan IP-osoite on ristiriidassa muiden asiakasta koskevien tietojen kanssa, kuten tietojen, jotka on toimitettava siirron mukana asetuksen (EU) 2023/1113 14 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti tai ristiriidassa asiakkaan tavanomaisen asuinpaikan, rekisteröinnin tai liiketoiminnan kanssa (sekä liikesuhteen alkaessa että liiketoimen aikana), ja varojen lähteitä tai kryptovarojen lähdettä koskevat tiedot ovat ristiriidassa muiden asiakkaan tunnistamistietojen tai asiakkaan kokonaisprofiilin kanssa.
  - v. käyttää osoitetta, sijaintia tai IP-osoitetta, joka liittyy eri käyttäjille rekisteröityihin kryptovaratileihin, joita ylläpitää yksi tai useampi CASP.

- vi. muuttaa usein henkilötietojaan tai maksuvälineitään ilman ilmeistä syytä.
- vii. vastaanottaa tai siirtää usein isännöimättömistä osoitteista kryptovaroja niin, että summa jää hieman alle asetuksen (EU) 2023/1113 14 artiklan 5 kohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa määritellyn 1000 euron kynnyksarvon, joka käynnistää siirronsaajan tai siirron toimeksiantajan todentamisen.
- viii. osoittaa, että tarkoituksena on sijoittaa tokenien listautumisantiin tai kryptovaroihin tai tuotteeseen, joka tarjoaa suhteettoman suuren tuoton ja jonka kotipaikka on korkean riskin lainkäyttöalueella tai johon liittyy runsaasti petoksiin liittyviä viitteitä tai jonka tueksi ei ole laadittu asetuksen (EU) 2023/1114⁷ edellyttämää kryptovaran kuvausta.
- ix. osoittaa käytöstä tai liiketoimitapoja, jotka eivät vastaa sen tyyppiseltä asiakkaalta tai riskiluokalta, johon se kuuluu, odotettuja ominaisuuksia tai jotka ovat odottamattomia niiden tietojen perusteella, jotka asiakas on antanut CASPille joko liikesuhteen alussa tai koko sen ajan. Tällaisia olosuhteita ovat esimerkiksi:
  - a) asiakas lisää odottamattomasti ja ilman ilmeistä syytä merkittävästi kryptovarojen siirron tai yhdistettyjen siirtojen määrää tai arvoa hiljaisen kauden jälkeen
  - b) liiketoimet, joissa kryptovaroja käytetään epätavallisen usein ja suuria määriä, mikä on ristiriidassa liikesuhteen tarkoituksen ja luonteen kanssa ja ilman ilmeistä taloudellista tarkoitusta
  - c) liiketoimien rajan korottaminen niin suureksi, että se ei ole oikeassa suhteessa asiakkaan ilmoittamiin tuloihin tai ylittää muutoin odotettavissa olevan toiminnan määrän.
- x. asiakas osoittaa käyttäytymistä ja tapoja, jotka ovat epätavallisia, koska niihin liittyy selittämättömiä siirtoja hajautetun tilikirjan osoitteisiin tai -osoitteista tai kryptovaratileille tai -tileiltä useilla lainkäyttöalueilla ilman ilmeistä liiketoiminnallista tai laillista tarkoitusta.
- xi. vaihtaessaan kryptovaroja virallisiin valuuttoihin ja päinvastoin asiakas:
  - a) käyttää useita pankki- tai maksutilejä, luottokortteja tai prepaid-kortteja kryptovaratilin rahoittamiseen
  - b) käyttää pankki- tai maksutiliä tai luottokorttia eri henkilön kuin asiakkaan nimissä ilman, että hänellä on ilmeisiä yhteyksiä kyseiseen henkilöön
  - c) käyttää sellaisella lainkäyttöalueella sijaitsevaa pankki- tai maksutiliä, joka on ristiriidassa asiakkaan ilmoittaman osoitteen tai sijainnin kanssa
  - d) käyttää useita maksupalvelujen tarjoajia

---

⁷ Asetus (EU) 2023/1114 kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta.

- e) pyytää toistuvasti kryptovarojen vaihtamista käteisrahaan tai anonyymiin sähköiseen rahaan tai käteisrahan tai anonyymien sähköisen rahan vaihtamista kryptovaroihin
  - f) käyttää protokollia, jotka yhdistävät kaksi lohkoketjua, vaihtaakseen kryptovaroja muihin kryptovaroihin eri verkossa, kuten Monero, Zcash tai vastaava
  - g) käyttää kryptoautomaatteja eri paikoissa varojen siirtämiseksi toistuvasti pankkitilille
  - h) nostaa kryptovaroja CASPilta isännöimättömään osoitteeseen välittömästi sen jälkeen, kun on tallettanut kryptovaroja tai vaihtanut niitä CASPissa eri kryptovaroihin.
- xii. sijoittaa tai vaihtaa kryptovaroja, jotka se on lainannut vertaislainausalustan tai muun lainausalustan kautta, joka ei kuulu asetuksen (EU) 2023/1114 soveltamisalaan eikä minkään muun asiaankuuluvan sääntelykehysten piiriin EU:ssa tai sen ulkopuolella, ja joka on erityisesti hajautettu sovellus, joka ei ole oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön määräysvallassa tai hallinnassa.
- xiii. vastaanottaa tai lähettää suoraan tai välillisesti pimeään verkkoon liittyviä tai laittomasta toiminnasta peräisin olevia kryptovaroja.
- xiv. sijoittaa tai vaihtaa kryptovaroja, jotka itsessään tarjoavat korkeamman anonymiteetin tai asiakas vastaanottaa kryptovaroja, joihin on kohdistettu anonymiteettiä lisääviä toimia, erityisesti prosesseja, jotka obfuskoivat liiketoimen hajautetun tilikirjan tekniikassa tai sisältävät muita samankaltaisia ominaisuuksia kuin ohjeen 21.5 a) alakohdassa luetellut.
- xv. toistuvasti vastaanottaa kryptovaroja seuraavilta kryptovaratileiltä tai lähettää kryptovaroja seuraaville kryptovaratileille:
- a) kryptovaratili sellaisen välittäjänä toimivan kryptovarapalvelujen tarjoajan kautta, joka ei kuulu asetuksen (EU) 2023/1114 tai minkään muun asiaankuuluvan sääntelykehysten soveltamisalaan EU:ssa tai sen ulkopuolella tai johon sovelletaan direktiivissä (EU) 2015/849 säädettyä lievempää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa sääntely- ja valvontakehystä
  - b) useat isännöimättömät osoitteet tai useat kryptovaratilin saman tai eri CASPin tarjoamana ilman ilmeistä taloudellista perustetta
  - c) äskettäin luotu tai aiemmin toimimaton kryptovaratili tai kolmannen osapuolen hallussa oleva hajautetun tilikirjan osoite
  - d) isännöimättömät osoitteet hajautetuilla alustoilla, joissa käytetään mikseriä, sekoittajia ja muita yksityisyyttä parantavia teknologioita, jotka voivat hämärtää hajautetun tilikirjan osoitteen taloudellista historiaa ja liiketoimeen käytettyjen varojen alkuperää, mikä heikentää CASPin kykyä tuntea asiakkaitaan ja toteuttaa tehokkaita rahanpesun ja

terrorismin rahoituksen torjuntajärjestelmiä ja -valvontaa

- e) kryptovaratili pian sen jälkeen, kun CASP on perustanut tiliin liittyvän asiakassuhteen, minkä jälkeen tällaiselta tililtä tehdään nosto tai siirto lyhyen ajan sisällä ilman ilmeistä taloudellista syytä
  - f) kryptovaratili, jonka transaktiot jäävät usein määritellyn kynnsarvon alapuolelle tai, mikäli kyse on siirrosta isännöimättömään osoitteeseen, jäävät asetuksen (EU) 2023/1113 14 artiklan 5 kohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa määritellyn 1000 euron kynnsarvon alapuolelle
  - g) kryptovaratili jakamalla liiketoimet useisiin liiketoimiin, jotka lähetetään useisiin hajautetun tilikirjan osoitteisiin käyttämällä smurffaustekniikkaa.
- xvi. asiakas näyttää hyödyntävän teknisiä häiriöitä tai vikoja omaksi edukseen.
- xvii. asiakas selittää, että CASPille siirretyt kryptovarat on saatu louhinta- tai steikkauspalkkioilla, mutta nämä palkkiot eivät näytä olevan oikeassa suhteessa tällaisella toiminnalla tuotettuihin kryptovaroihin.

21.6. Seuraavat tekijät voivat osaltaan **vähentää riskiä**:

- a) asiakas on noudattanut asetuksessa (EU) N:o 2023/1113 säädettyjä ja EPV:n maksun tietoja koskevien ohjeiden ⁸ 4 jaksossa tarkemmin määriteltyjä tiedonantovaatimuksia aiempien kryptovaroihin liittyvien liiketoimien aikana ja on toimittanut tietoja, joiden avulla asiakas voidaan tunnistaa tai jotka voidaan tarkistaa, jos epäilyksiä on
- b) asiakkaan aiemmat kryptovaroilla tehdyt liiketoimet eivät ole herättäneet epäilyksiä tai huolta, ja asiakkaan haluama tuote tai palvelu vastaa asiakkaan riskiprofiilia
- c) asiakas pyytää vaihtoa viralliseen valuuttaan / virallisesta valuutasta ja joko varojen alkuperä tai kohde on asiakkaan oma pankkitili luottolaitoksessa lainkäyttöalueella, jonka CASP arvioi vähäriskiseksi
- d) asiakas pyytää vaihtoa ja joko kryptovaran alkuperä tai kohde on asiakkaan oma kryptovaratili tai hajautetun tilikirjan osoite, jota ylläpitää joko asetuksella (EU) 2023/1114 säännelty CASP tai kryptovarapalvelujen tarjoaja, jota asetus 2023/1114 ei koske, mutta jota säännellään ja valvotaan EU:n ulkopuolella yhtä vankalla sääntelykehyksellä kuin asetuksessa (EU) 2023/1114 säädetään ja johon sovelletaan yhtä vankkoja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia kuin direktiivissä (EU) 2015/849 säädetään, ja joka on valkoisella listalla tai jonka CASP on määrittänyt muulla tavoin pieniriskiseksi

---

⁸ Ohjeet asetuksen (EU) 2023/1113 mukaisten varojen ja tiettyjen kryptovarojen siirtojen väärinkäytön estämisestä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen tarkoituksiin [... lisätään tähän näiden ohjeiden numero sen jälkeen, kun ne on hyväksytty, tällä hetkellä lausuntokierroksella (EBA/CP/2023/35)] ("maksun tietoja koskevat ohjeet")

- e) asiakas pyytää vaihtoa, ja joko kryptovaran lähde tai kohde liittyy arvoltaan vähäisiin maksuihin tavaroista ja palveluista kryptovaratilille tai hajautetun tilikirjan osoitteelle / kryptovaratililtä tai hajautetun tilikirjan osoitteesta, joista ei ole saatavilla haitallisia tietoja
- f) asiakkaan siirrot kahden CASPin tai CASPin ja sellaisen muun kryptovarapalvelujen tarjoajan välillä, johon sovelletaan joko sääntelyä ja valvontaa EU:ssa tai johon muutoin sovelletaan yhtä vankkaa sääntelykehystä kuin asetuksessa (EU) 2023/1114 säädetään ja johon sovelletaan yhtä tiukkoja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia kuin direktiivissä (EU) 2015/849 säädetään.

Maahan tai maantieteelliseen alueeseen kytkeytyvät riskitekijät

21.7. Seuraavat tekijät voivat osaltaan **lisätä riskiä**:

- a) Asiakkaan varat, jotka vaihdetaan kryptovaroiksi, ovat peräisin henkilökohtaisista tai yrityksen yhteyksistä lainkäyttöalueisiin, joihin liittyy kohonnut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski.
- b) Siirron toimeksiantajan tai siirronsaajan kryptovaratili tai hajautetun tilikirjan osoite on yhteydessä lainkäyttöalueeseen, joka liittyy kohonneeseen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiin, tai lainkäyttöalueisiin/alueisiin, joiden tiedetään tarjoavan rahoitusta tai tukea terroritoiminnalle tai joilla terrorismirikoksia tekevien ryhmien tiedetään toimivan, sekä lainkäyttöalueisiin, joihin sovelletaan taloudellisia pakotteita, vientikieltoja tai toimenpiteitä, jotka liittyvät terrorismiin, terrorismin rahoitukseen tai joukkotuhousoseiden levittämiseen.
- c) Asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja asuu tai on sijoittautunut lainkäyttöalueelle tai toimii siellä taikka hänellä on henkilökohtaisia suhteita tai liikesuhteita lainkäyttöalueella, johon liittyy kohonnut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski.
- d) Liikesuhde luodaan korkean rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitason alueella tai lainkäyttöalueella sijaitsevan CASPin tai kryptoautomaatin avulla.
- e) Asiakas osallistuu kryptovarojen louhintaan joko suoraan tai epäsuorasti suhteiden välityksellä kolmansien osapuolten kanssa Euroopan komission direktiivin (EU) 2015/849 9 artiklan mukaisesti määrittämällä suuririskisellä lainkäyttöalueella tai lainkäyttöalueella, johon sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä tai kohdennettuja talouspakotteita.

21.8. Seuraava tekijä voi osaltaan **vähentää riskiä**:

- a) siirto tulee sellaiselta kryptovaratililtä tai sellaisesta hajautetun tilikirjan osoitteesta tai lähetetään sellaiselle tilille tai sellaisen hajautetun tilikirjan osoitteeseen, jota ylläpitää CASP tai muu kryptovarapalvelujen tarjoaja kuin CASP lainkäyttöalueella, johon liittyy alhainen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski.

Jakelukanavaan kytkeytyvät riskitekijät

21.9. Seuraavat tekijät voivat osaltaan **lisätä riskiä**:

- a) Liikesuhde luodaan käyttämällä asiakassuhteen perustamisessa etäratkaisuja, jotka eivät ole EPV:n etätunnistamisratkaisujenkäyttöä asiakassuhteen perustamisessa koskevien ohjeiden mukaisia⁹.
- b) Rahoitusvälineeseen ei liity rajoituksia, kuten on esimerkiksi käteisen rahan, shekkien sekä direktiivin (EU) 2015/849 12 artiklan poikkeuksen piiriin kuuluvien sähköisen rahan tuotteiden kohdalla,
- c) CASPin ja asiakkaan välinen liikesuhde syntyy edellä ohjeessa 9.20 määritellyn välittäjänä toimivan kryptovarapalvelujen tarjoajan kautta.
- d) Asiakkaan tunnistamisen ja tämän henkilöllisyyden todentamisen suorittaa korkean riskin lainkäyttöalueella sijaitseva kryptovarapalveluntarjoaja ulkoistamissopimuksen perusteella direktiivin (EU) 2015/849 29 artiklan mukaisesti.
- e) Kryptovarojen levittämiseen käytettävät uudet jakelukanavat tai uusi teknologia, joita ei ole vielä täysin testattu tai jotka aiheuttavat kohonneen rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riskin.
- f) Liikesuhde solmitaan kryptoautomaattien kautta, mikä lisää riskiä käteisrahan käytön vuoksi.

21.10. Seuraava tekijä voi osaltaan **vähentää riskiä**:

- a) Jos CASP turvautuu kolmannen osapuolen soveltamiin direktiivin (EU) 2015/849 26 artiklan mukaisiin asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskeviin toimenpiteisiin ja jos kyseinen kolmas osapuoli sijaitsee EU:ssa.

Toimenpiteet

21.11. CASPien olisi varmistettava, että järjestelmät, joita ne käyttävät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien tunnistamiseen ja torjumiseen, ovat näiden ohjeiden I osastossa vahvistettujen kriteerien mukaisia. CASPien liiketoimintamalleista johtuen niiden olisi erityisesti varmistettava, että niillä on käytössä asianmukaiset ja tehokkaat seurantatyökalut, mukaan lukien liiketoimien seurantatyökalut ja edistyneet analyysityökalut. Tällaisten työkalujen laajuus määräytyy CASPin toiminnan luonteen ja volyymin perusteella, mukaan lukien kaupankäyntiä tai vaihtoa varten saataville asetettujen kryptovarojen tyyppi. CASPien olisi myös varmistettava, että asianomaiset työntekijät saavat erityiskoulutusta saadakseen riittävän käsityksen kryptovaroista ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä, joille he saattavat CASPin altistaa.

---

⁹ Ohjeet etätunnistamisratkaisujenkäytöstä asiakassuhteen perustamisessa direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti (EBA/GL/2022/15).

Tehostettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

21.12. Jos liikesuhteeseen tai yksittäiseen liiketoimeen liittyvä riski on kohonnut, CASPien on sovellettava tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä direktiivin (EU) 2015/849 18 artiklan ja näiden ohjeiden I osaston mukaisesti. Lisäksi CASPien olisi tarvittaessa sovellettava seuraavassa luettelossa lueteltuja tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä liikesuhteen riskialtistuksen mukaan:

- a) Asiakkaan ja tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyyden todentaminen useammasta kuin yhdestä luotettavasta ja riippumattomasta lähteestä.
- b) Sellaisten enemmistöosakkaiden henkilöllisyyden tarkistaminen ja todentaminen, jotka eivät täytä direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan mukaista tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien määritelmää, tai sellaisten luonnollisten henkilöiden henkilöllisyys, joilla on valtuudet käyttää kryptovaratilejä tai hajautetun tilikirjan osoitteita asiakkaan puolesta tai antaa ohjeita kryptovaraerien siirrosta tai vaihdosta tai muista näihin kryptovaraeriin liittyvistä palveluista.
- c) Lisätietojen hankkiminen asiakkaasta ja liikesuhteen luonteesta ja tarkoituksesta asiakasprofiiliin täydentämiseksi, esimerkiksi etsimällä tietoa julkisista lähteistä tai kielteisestä uutisoinnista tai tilaamalla kolmannelta osapuolelta tiedusteluraportin. CASPit voivat etsiä esimerkiksi seuraavanlaisia tietoja:
  - i. asiakkaan yrityksen tai työsuhteen luonne
  - ii. asiakkaan varallisuuden ja kryptovaroiksi vaihdettavien varojen alkuperä, niin että se voi olla kohtuullisen vakuuttunut niiden laillisuudesta
  - iii. virallisiin valuuttoihin vaihdettavien asiakkaan kryptovarojen lähde, myös se, milloin ja mistä ne on hankittu
  - iv. liiketoimen tarkoitus, tarvittaessa myös asiakkaan kryptovarojen siirron kohde
  - v. tiedot mahdollisista yhteyksistä, joita asiakkaalla voi olla muiden lainkäyttöalueiden kanssa (päätoimipaikka, toimintatilat, sivuliikkeet jne.) tai yksityishenkilöistä, joiden tiedetään vaikuttavan merkittävästi asiakkaan toimintaan
  - vi. pyytää tai saada tietoja asiakkaan kryptovaroihin liittyvistä liiketoimista ja, jos asiakas on CASP, sen kaupankäyntihistoriasta CASPin järjestelmästä.
- d) Näytön hankkiminen varojen alkuperästä, varallisuuden lähteestä tai kryptovarojen alkuperästä sellaisten liiketoimien osalta, joihin liittyy kohonnut riski.
- e) Kryptovaraliiketoimien seurannan tiheyden lisääminen. Kaikkia liiketoimia olisi seurattava odottamattomien käyttäytymismallien, tapojen ja epäilyttävään toimintaan viittaavien indikaattoreiden varalta, ja olisi myös tarkasteltava osapuolia, joiden kanssa asiakas tekee liiketoimia.

- f) Säilytettävien tietojen ja asiakirjojen tarkistaminen ja tarvittaessa päivittäminen useammin ja erityisesti laukaisevan tapahtuman sattuessa.
- g) Jos liikesuhteeseen liittyvä riski on erityisen suuri, CASPin on arvioitava liikesuhde säännöllisesti.
- h) Asiakkaan kryptovaratilien kautta suoritettujen toimien arviointi useammin tai perusteellisemmin käyttämällä kryptovarojen tutkintatyökaluja.
- i) Jos asiakkaalla on useita hajautetun tilikirjan osoitteita tai lohkoketjuverkkoja, CASPin olisi yhdistettävä nämä osoitteet asiakkaaseen.
- j) Asiakkaan IP-osoitteiden seurantatiheyden lisääminen ja niiden vertaaminen muiden asiakkaiden käyttämiin IP-osoitteisiin.
- k) Vahvistuksen hankkiminen asiakkaan kryptovaroihin liittyvän tietämyksen ja ymmärryksen tasosta, jotta voidaan varmistaa tietyssä määrin, että asiakasta ei käytetä rahamuulina.
- l) Jos nostojen tai lunastusten malli ei ole asiakkaan profiilin tai liikesuhteen luonteen ja tarkoituksen mukainen, CASPin olisi lisättävä lisätoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että nosto tai lunastus on asiakkaan eikä kolmannen osapuolen pyytämä. Tämä on erityisen tärkeää, kun on kyse suuririskisistä asiakkaista tai iäkkäistä tai haavoittuvammista asiakkaista.
- m) Vahvistuksen hankkiminen siitä, että isännöimätön osoite, josta siirto vastaanotetaan, on CASPin asiakkaan hallinnassa tai omistuksessa.

21.13. CASPin olisi sovellettava liiketoimiin edistyneitä analyysityökaluja riskialttiuden perusteella täydentämään vakimuotoisia liiketoimien seurantatyökaluja. CASPin olisi käytettävä edistyneitä analyysityökaluja, joilla arvioidaan liiketoimiin liittyvää riskiä, erityisesti sellaisten liiketoimien kohdalla, joihin liittyy isännöimättömiä osoitteita, koska niiden avulla CASP voi jäljittää liiketoimien historian ja havaita mahdolliset yhteydet rikolliseen toimintaan, henkilöihin tai yhteisöihin.

21.14. Niiden liikesuhteiden tai liiketoimien osalta, joissa on mukana suuririskisiä EU:n ulkopuolisia maita, CASPin on noudatettava I osaston ohjetta.

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

21.15. Matalan riskin tilanteissa, jotka on luokiteltu sellaisiksi CASPin näiden ohjeiden mukaisesti suorittaman rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevan riskinarvioinnin perusteella, ja kansallisen lainsäädännön sallimissa rajoissa, CASPit voivat soveltaa yksinkertaistettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuuden toimenpiteitä, joihin voivat kuulua

- a) asiakkaiden henkilöllisyyden todentaminen sellaisten todisteiden perusteella, jotka pohjautuvat asiakkaaseen sovellettaviin lakisääteisiin toimilupa- ja sääntelyjärjestelmiin EU:ssa tai EU:n ulkopuolisessa maassa, esimerkiksi hankkimalla todisteet sääntelyviranomaisen julkisesta rekisteristä

- b) asiakkaan tuntemistietojen tai dokumentaation päivittäminen vain tietyt ehdot täyttävissä tilanteissa, kuten jos asiakas pyytää uutta tai suuririskisempää tuotetta tai jos asiakkaan käyttäytymisessä tai liiketoimia koskevassa profiilissa tapahtuu muutoksia, jotka viittaavat liikesuhteeseen liittyvän riskin kohoamiseen, samalla kun noudatetaan kansallisessa lainsäädännössä- säädettyjä päivitysaikoja.
- c) liiketoimien seurannan tiheyden vähentäminen sellaisten tuotteiden osalta, joihin liittyy toistuvia liiketoimia.

Tietojen säilyttäminen

21.16. Jos tiedot asiakkaista ja liiketoimista ovat saatavilla hajautetussa tilikirjassa, CASPien ei pitäisi luottaa hajautettuun tilikirjaan tietojen säilyttämisessä, vaan niiden olisi toteutettava toimia tietojen kirjaamista koskevien velvoitteidensa täyttämiseksi direktiivin (EU) 2015/849 ja edellä annettujen ohjeiden 5.1 ja 5.2 mukaisesti. CASPien olisi otettava käyttöön menettelyt, joiden avulla ne voivat yhdistää hajautetun tilikirjan osoitteen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön hallinnassa olevaan yksityiseen avaimeen.